

ВЕЛИКА СРБИЈА

НОВИНЕ СРПСКЕ РАДИКАЛНЕ СТРАНКЕ

СПЕЦИЈАЛНО ИЗДАЊЕ ОПШТИНСКОГ ОДБОРА СРПСКЕ РАДИКАЛНЕ СТРАНКЕ СВИЛАЈНАЦ

СВИЛАЈНАЦ, АВГУСТ 2005.
ГОДИНА XVI, БРОЈ 2189

МУДРОСТ, ХРАБРОСТ И ПОШТЕЊЕ

ВЕРНОСТ, СНАГА, ПОВЕРЕЊЕ

"ЗАБОРАВЉЕНА" ДИЈАСПОРА...

Општина Свилајнац убраја се у Општине са највећим бројем становника на привременом раду у иностранству.

То је био главни повод гостовања у емисији "Актуелности" председника Одбора за односе са Србима ван Србије Скупштине Србије и народног посланика Српске Радикалне странке. Делове овог интервјуа преносимо.

Водитељ: Поштовани слушаоци, добар дан. Као што сте имали прилике да чујете из наше најаве, гост данашње емисије "Актуелности" је господин Миљко Четровић, председник Одбора за односе са Србима ван Србије. Господине Четровићу, добар дан и добро дошли.

Миљко: Добар дан и хвала Вам. Поздрављам све слушаоце радија С-94.

Водитељ: Каква је улога Скупштинског Одбора у односима државе према Србима који живе и раде изван Србије?

Миљко: Скупштински одбор којим ја преседавам је одбор који је поред Одбора за уставна питања, највећи Одбор у Народној Скупштини Републике Србије. И један и други Одбор имају по 25 чланова, народних посланика и састављен је према снази посланичким група. По договору шефова посланичких група приликом конституисања Народне Скупштине Републике Србије, место председника овог Одбора припало је посланичкој групи Српске Радикалне странке и ја као посланик СРС преузео сам вођење овог одбора. Ово је фактички матични одбор за Министарство за дијаспору. Постоји мало несклада између назива Министарства и Одбора, али улога овог Одбора је да све законе које предлаже Министарство за дијаспору, све акције које води Министарство за дијаспору, да разматра и да даје своје конкретне предлоге, примедбе и да потом евентуални закони које предложи ово Министарство, лакше прођу скупштинску процедуру и да дође до одређених корекција на предлоге Министарства.

Водитељ: Према попису из 2003.год. од 25.000 становника Свилајнца, око 7.600 је на привременом раду у иностранству. Сваки пети свилајнчанин се налази изван граница Србије. Да ли је број удржења Срба у страним земљама у порасту или у паду?

Миљко: Није ни у порасту, ни у паду. Проблем је у уједињавању тих удржења и стварању јединствене или кровне тзв. организације. Да они кроз та удржења, створе јединствену организацију. Та јединствена организација да наступа, како према држави у којој живе и раде, тако и према Министарству за дијаспору и Одбору за односе са Србима ван Србије.

Водитељ: Који су то кључни проблеми на које сте наишли до сада?

Миљко: Кључни проблем је да, рецимо, везано за просторе Хрватске, Словеније, Румуније, Мађарске, Македоније, а и у истом су положају и срби у расејању у целој Европи, САД, Аустралији, немају основна политичка права да као Срби буду политички активни, да имају своје представнике како у локалној тако и у државној власти. Немају могућности да се деца Срба школују на српском језику, да буду информисани, прате културна дешавања или културне догађаје на српском језику. Нажалост у бившој СФРЈ су постојали информативни центри који су обављали те послове. Ми смо сада остали без тих културних информативних центара које мора под хитно држава Србија да отвори и уз помоћ наших у расејању да они раде и остварују своје улоге у свим областима.

Водитељ: То су била места око којих су се Срби окупљали, не само из области културе, него и из области образовања, традиције и свега осталог. Значи ли то да ми за 10 до 15 година ће мо ми имати све мањи број Срба у иностранству? Фактички да ће доћи до њихове делимичне асимилације.

Миљко: Ако се под хитно не узмемо у памнет, како

на нивоу овог овлашћеног Одбора и Министарства за дијаспору, а поготову Владе Републике Србије и целе државе Србије, ми ћemo за врло кратко време остати без многих младих генерација. Бићемо асимилирани и нестаћемо у већини земаља као Срби иако се сада барата са неким подацима да Срба у свету има од два до четири милиона. Међутим, није извршен подистих Срба.

Водитељ: Као што сте рекли, да је проблем Срба ван Србије тај што тешко долазе до одређених информација о матици. Планира ли нека од институција, Одбора или Министарства за дијаспору да се путем пригодних публикација боље обавесте Срби у дијаспори?

Миљко: Ја могу говорити о Министарству за дијаспору, пошто Одбор нема директне контакте са Министарством за иностране послове, то припада заједници СЦГ, да ово министарство има своје сајтове, на којима Срби у дијаспори могу добити информације. Са друге стране кроз штампане брошуре и информационе билтене, Министарство је досада предузимало одређене кораке. Ми смо као Одбор иницијирани да настави са штампањем овог материјала.

Водитељ: Колико сусрети дијаспоре, доприносе и међусобној размени између државе Србије и наших у расејању и њиховог међусобног упознавања, повезивања и размене искустава?

Миљко: Ранијих година су организовани сусрети дијаспоре са матицом, али више у неком свечарском духу, а мање у радном, програмском у циљу решавања неких кључних задатака и матице према дијаспори и обратно. Ове године су ти Видовдански сусрети дијаспоре одржани у Сава центру. Они су трајали два дана. На неки начин је изменјен тај концепт. Превасходно се кренуло у том програмском смислу.

Водитељ: Говорили смо да практично неких инвестиционих програма нема. Каква је сарадња у погледу културе, спорта.

Миљко: Нема много сарадње, гледајући шта смо ми, као представници одбора, чули од наших из расејања. Конкретно, тај живот, културни, се једино одвија преко завичајних клубова које су они формирали давних година. Међутим, нема везе између државе Србије и тих удржења на културном плану.

Водитељ: Колико матица помаже спортистима у остваривању неких права у страним земљама?

Миљко: Ни ту нема неке чврсте везе, нити директних контаката између наших из расејања са матицом када је упитању спорт. Мада, имамо сталну подршку када су у питању спортска догађања ван матице.

Водитељ: Постоји ли нека доза оптимизма у наредном периоду и што се тиче рада Одбора, па и Министарства за дијаспору са којима Ви имате комуникацију?

Миљко: Морам да будем реалан, како функционише Влада РС, не могу да будем оптимиста док не дође до ванредних парламентарних избора и да грађани Србије, да српски народ бира једну власт која ће фактички штитити, превасходно, националне интересе српскога народа, државе Србије, и у том смислу, штитити и права срба ван простора Србије. Без јаке власти и јаке државе нема ни заштите националних интереса свих Срба.

Водитељ: Како сада гледате, шта може се у садашњој ситуацији учинити?

Миљко: Ми ћemo као Одбор покушати све, колико је могуће. Инсистирати на приоритетима на овом програму. Тражићемо да се по тежини проблема и положаја Срба, решавају проблеми.

ВИСОКИ НАПОН

У СНАБДЕВАЊУ

ОПШТИНЕ СВИЛАЈНАЦ

ЕЛЕКТРИЧНОМ ЕНЕРГИЈОМ

Грађани Општине Свилајнац у току прошле зимне су, у два наврата у трајању од по неколико дана, били изложени редукцији у снабдевању електричном енергијом (популарни назив "рестрикција").

Поред изнетог, пре нешто више од месец дана, приликом већих временских непогода које су захватиле подручје Шумадије и Поморавља, грађани наше Општине су били изложени нестанку електричне енергије у вечерњим сатима у трајању од неколико часова.

Разумљиво, оваква ситуација доводи до нервозе код грађана.

Отуда се оправдано поставља следеће питање: зашто рестрикције у нашој Општини када на нивоу Републике струје има сасвим довољно?

Због разумљивог непознавања ове материје, грађани кривца за овакву електроенергетску ситуацију у нашој Општини налазе на разним адресама укључујући ту и локалну власт, што је апсолутно неоправдано.

Највећи део грађана је посебно изненађен да у нашој Општини долази до непопуларних рестрикција иако на нашој територији веома успешно ради и производи електричну енергију Термоелектрана "Морава".

Ово последње је резултат разумљивог непознавања грађана специфичног технолошког процеса: 1.производња; 2.пренос и 3.дистрибуција електричне енергије.

Отуда врло често се могу чути "чаршијски" коментари да је проблем у Термоелектрани "Морава". Ствари не стоје баш тако.

Наиме, као прво грађани треба да знају да је Термоелектрана "Морава" "задужена" само за један део напред описаног процеса, односно за производњу док друга два сегмента: пренос и дистрибуција уопште нису у њеној надлежности.

Најједноставније речено проблем рестрикција струје у нашој општини није у производњи већ у друга два сегмента, односно преносу и дистрибуцији, у којима понављамо електрана нема никакву улогу.

Као друго, грађани треба да знају да лоцираност Електране у Општини Свилајнац није ни од каквог значаја за снабдевање наших грађана електричном енергијом. Ово због тога што електрична енергија произведена у ТЕ "Морава" "иде у систем Републике" одакле се путем преносне и дистрибутивне мреже доводи до крајњих потрошача. То значи да струја из "Мораве" иде недефинисаном крајњем потрошачу. Потпуно исти случај је са сваком другом Електраном у земљи.

На крају као треће, можда са аспекта циља овог чланка и најважније, треба истаћи да највећу забуну ствара чињеница да је трансформатор преко кога се општина Свилајнац снабдева електричном енергијом физички лоциран у кругу Термоелектране.

Подручје Општине Свилајнац напаја се електричном енергијом из 35 кв разводног постројења које је од изградње Електране лоцирано у непосредњој близини Главног погонског објекта.

Напајање самог 35 кв постројења остварено је са једним трансформатором и преко два алтернативна правца напајања: далеководима Лапово и Петровац.

Нормално се ово 35 кв постројење напаја преко трансформатора док су друга два правца резерва.

Од почетка изградње Електране и разводних постројења, са овако решеним начином напајања Свилајнца, прошло је 40 година. Конзум, односно потрошња, је из године у годину расла.

Већ низ година уназад преко два алтернативна правца (Лапово, Петровац) не може се пренети довољна количина електричне енергије да би у кризним ситуацијама задовољила потрошњу конзума Општине Свилајнац због недовољне снаге трансформатора у Лапову и велике дотрајалости далековода Петровац.

Посебно је критичан период када се морају обавити ревизије или ремонт на трансформатору или ако дође до квара на трансформатору као што се додатило у фебруару 2004. год.

Тада, због горе поменутих разлога (немогућност преноса довољне количине електричне енергије из алтернативних правца), долази до погоршања снабдевања конзума и до редукције у зависности од тренутне потрошње.

Постројење 35 кв због проблематичног организационог решења и сада припада ТЕ "Морави" (у току је процес реорганизације и реструктуирања ЕПС-а); иако исто нема никаквог значаја за производњу Електране пошто она своју енергију пласира преко 110кв мреже.

Уочавајући проблем непрестаног раста потрошње који је растао годинама, Електрана, иако то не би требало да буде њена обавеза јер је "производач, а не преносник ни дистрибутер, се побринула да обезбеди ново трафо поље (направљено је) и нови (други) трансформатор.

За осталу потребну опрему и комплетирање новог трафо поља Електрана нема финансијских средстава.

Одговор на питање: "У чему је онда проблем?" најразумљивије објашњено гласи:

"Проблем се може решити само активним ангажовањем оних којима то и спада у делатност, односно овлашћеног преносника и посебно овлашћеног дистрибутера за ово подручје, што је уосталом и његова Законска обавеза."

Компо А.Д.Свилајнац "у стечају"

Стечајни поступак над Компом је отворен 19.01.2005.године. Разлог је превелики дуг према држави и запосленима као и осталим повериоцима. Општина Свилајнац је уплатила предујам који је био неопходан за почетак стечаја.

Наредног месеца је ступио на снагу нови Закон о стечају па се овај стечај иако је отворен по старом, води по новом Закону о стечају.

Компо је некада била велика и надалеко позната фабрика намештаја која је пословала веома добро деведесетих година. Безброј веома штетних уговора као и велики број шлепера пуних robe несталих у непознатом правцу, чувена мађарска линија и контраверзни компо-вуд ову фабрику и 400 радника у њој довели су у безизлазну ситуацију. По налогу трговинског суда у Крагујевцу, а с бозиром да се ради о стечају са елементима иностраности, био сам у Москви у Подольску-предграђе Москве. Фабрика Компо-вуд је била скоро 95% у власништву Компа. Тада проценат је смањен на само 24%. Фабрика је радила и остваривала добар профит. На крају и сама фабрика је продата, а Компо није видео динара ни од продаје ни од профита. Дугови су велики па могућност реорганизације не постоји. Имовина Компа је подељена у четири функционалне целине које се посебно продају. Функционална целина у којој је фабрика ће бити продата купцу који ће наставити да ради исту или сличну врсту делатности и самим тим запослiti део радника. Сва имовина Компа је до сада више пута била излагана продаји. Целина у којој је фабрика била изложена продаји путем јавне лicitације два пута, али није било заинтересованих. Последњи пут са почетном ценом од 2.000.000.00 евра, али се показало да је и та цена била превисока.

Тренутно у фабрици раде радници обезбеђења и још четири радника на различitim пословима. Укупна дуговања према повериоцима превазилазе вредност имовине и више пута по тренутној тржишној вредности имовине коју поседује Компо. Дуговања према радницима ће бити намирења у целости, а остали повериоци ће бити намирењи у одређеном проценту.

Мој савестан рад је мотивисан поверењем суда из кога долазим.

Ненад Јеремић
стечајни управник

...НАСТАВАК ПРЕКИНУТЕ 2000. ГОДИНЕ

ГАСОВОД

Природни гас као енергент 21-ог века је нешто што је последњих година постало актуелно у Србији обзиром на интезитет ширења гасификације. У склопу тога предвиђена је гасификација Свилајнца као једне од општина која се укључила у програм гасификације Србије.

Процес гасификације Свилајнца датира од јануара месеца 1996. год. када је Општина Свилајнац склопила један начелни уговор са Енергогасом о поверавању послова гасификације. Тим уговором је Енергогас добио задатак израде дела пројектне документације, прикупљање сагласности и дозвола за увођење извођача у посао и обезбеђење опреме и извођење радова. Стигајем околности процес је имао један успорен део да би се започет поступак из тог периода обновио 2005. године, подписивањем АНЕКСА 2 између Општине Свилајнац и Енергогаса где су дефинисане

односно освежене обавезе. Енергогас је остао и даље као фирма која треба да спроведе гасификацију Свилајнца. У оквиру тих обавеза оно што се тренутно дешава на градилишту је следеће: Енергогас има комплетну пројектну документацију за дистрибутивну гасоводну мрежу у Свилајнцу која предвиђа неких 60км са потенцијалних 3.000 потрошача (првенствено домаћинства, а потом комплетна привреда), започети су припремни радови на изградњи разводног гасовода у дужини од 4км од магистралног гасовода на територији општине Марковац са преласком преко реке Велике Мораве до локације главне мерно регулационе станице Општине Свилајнац која је предвиђена код ловачког дома.

Паралелно са тим у поступку су преговори са потенцијалним сунвеститорима у делу изградње дистрибутивне гасоводне мреже где бисмо једним специфичним уговором предвидели могућност извођења радова са неком врстом закаснелог плаћања према извођачу радова, односно наплата би се вршила путем наплате партиципације грађана као крајњих потрошача приликом склапања уговора за изградњу прикључка.

Грејање на гас Свилајчанима ће бити доступно 8. октобра, а до 2006. год. биће доступно мештанима 11 села наше Општине, а 2007. год. и преостала села тј. Цела општина. Увођење стаје око 1.000 евра у динарској против вредности и моћи ће да се плати у више месечних рата.

Ово што се дешава у Свилајнцу је заиста посебан догађај и видеће грађани Свилајнца када буду почели да користе гас која је то благодет и који конфор даје тј. повишен конфор живота. Значи гасификација Свилајнца је у склопу једне широке акције гасификације већих места у Србији. Општина

је направила договоре са банкама о кредитирању грађана за прикључак на градски гасовод, а висина кредита је до 5.000 евра. Вршene су делимичне измене трасе да не би прошла осовина гасовода кроз средину парцеле грађана да би они могли касније на истим да раде планиране радове из тог разлога смо гледали да иде између две парцеле. НИС Енергогас је комплетну трасу обрадио. Направио је уговоре са власницима и у међувремену је исплатио накнаду за привремену штету коју наноси на основу показатеља по којима обрачунавају.

АСФАЛТ

Одласком зиме и доласком сунчаних дана кренуло се на територији Општине Свилајнац са асфалтирањем, пресвлачењем постојећег асфалта и попуњавањем ударних рупа. У МЗ Кушильјево асфалтирана је улица према гробљу око 1,5 км и пресвучен је главни пут око 1 км.

Такође до манастира Златенац урађен је асфалт у дужини од 3,2 км, у Дубници 1 км, у Луковици око 1 км и Гложану 680 м.

У току су радови преко 8 км пута Проштинац - Ђуринац - Бусур и Војска - Рајкинац.

Припремају се радови на асфалтирању у самом Свилајнцу: улица Санде Милановића, Радничка, Џерска и Петра Петровића.

Као што се види из приложеног Свилајнац је поново кренуо у духу великог градилишта, као што је био пре пет година.

МИ СЕ НИСМО ПРОМЕНИЛИ, ИЗДРЖАЋЕМО И ПОБЕДИЋЕМО! СРБИЈА ЈЕ ВЕЧНА ДОК СУ ЈОЈ ДЕЦА ВЕРНА!

ОПШТИНСКИ ОДБОР СРС
СВИЛАЈНАЦ
Председник

Лиљана Лукић

Оснивач и издавач: Др Војислав Шешељ

Главни и одговорни уредник: Елена Божић - Талијан

Редакција издања Општинског одбора СРС - Свилајнац: Лукић Лиљана, Добросављевић Златан, Милошевић Лазар

Новине "Велика Србија" уписане су у регистар средстава јавног информисања Министарства за информисање под бројем 1104. од 5. јуна 1991. г. Министарство за информације Републике Србије 19. августа дало је мишљење под бројем 413-01-551/91-01 да се "Велика Србија" сматра производом из Тарифног броја 8. став 1. алинеје 10. за чији се промет плаћа основни порез по стопи од 3%.